

Nedir Felsefe? Ne İçindir? Neye Yarar?

Felsefe hakkında kesin bir tarif mümkün değildir. Aristoteles'in tarifi, "Düzenli kâinat karşısında insanın saygılı şaşkınlığıdır" şeklindedir. Bir Fransız felsefe tarihçisi olan Alfred Weber'e göre ise felsefe, "Tabiat hakkında toplu bir görüşün araştırılması, genel bir açıklama denemesidir."

Bu tarifler uzun uzadıya sürdürülebilir. Fakat hiçbiri için "Herkesin ortak olarak benimsediği işte budur." demek mümkün değildir. Ama yine de genel bir ele alışıla şu söylenebilir: Felsefe; evreni, insan ve değerleri anlamak amacıyla sürdürülen en geniş bir araştırma; birleştirici, bütünleştirici bir açıklama gayretidir.

Felsefeyi anlamamanın bir diğer yolu da onu tasvir şekliyle belirlemek olacaktır. Aslında felsefe insanın insan olarak diğer canlılarda bulunmayan; onu, maddi ve tarihî determinasyonun dışına çıkartan önemli bir özelliği ile ilgilidir. Bu, soru sorabilme kabiliyeti ve bu sayede evrenin, yaratılışın sırlarını araştırma ve değerlere yönelebilmek gücüdür.

Felsefe bir yerde sorularla doğar büyür ve gelişir. Onu yönlendiren ve dinamik bir bilgi olmasını sağlayan hep bu sorulardır. Fakat yine felsefi soruların bekledikleri cevaplar madde ile sınırlı günlük hayatımızı aşarlar. Çünkü duyularımızın bildirdiği dış dünya hakkındaki izlenimleri pozitivist bir anlayışla değerlendiren, ayrı ayrı bilimlerin inceledikleri olaylar ve bunların bağlı buldukları sebep-sonuç kanunları böyle soruları cevaplandırmaya yetkin değildir. Felsefe sorusu, basma kalıp olanla yetinmeyen ve zor tatmin olan bir gayretle varlığın ve insanın özüne, onların gerçek mahiyetine, insan bilgisinin imkân ve sınırlarına, yine insanın kâinattaki yerinin ne olduğuna ve hareketlerini idare eden ahlaki değerlerin neler olması lazım geldiğine doğru insan aklının en ciddi, en derin araştırmasıdır.

Kenan GÜRSOY

Ekzistans ve Felsefe Üzerine Görüşler,

"Fikir Hayatımızda Felsefenin Yerine Dair"

s.gky